

Γενικό Προξενείο της Ελλάδος στο Σικάγο
Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων

ΕΡΕΥΝΑ ΑΓΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΤΩΝ ΙΧΘΥΗΡΩΝ-ΘΑΛΑΣΣΙΝΩΝ ΣΤΙΣ ΗΠΑ

Η παρούσα Έρευνα Αγοράς αφορά τους ακόλουθους κωδικούς της Συνδυασμένης Ονοματολογίας (Combined Nomenclature): HS 0302, HS 0303, HS 1603-1605

Έρευνα-Συλλογή Στοιχείων: Αναστασία Ζωγράφου, Γενική Σύμβουλος ΟΕΥ Β'

Σύνταξη: Αναστασία Ζωγράφου, Γενική Σύμβουλος ΟΕΥ Β'

Επιμέλεια: : Αναστασία Ζωγράφου, Γενική Σύμβουλος ΟΕΥ Β'

Σικάγο, Δεκέμβριος 2025

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

A. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΛΑΔΟΥ/ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ.....	4
A.1 Περιγραφή Κλάδου – Γενικά χαρακτηριστικά	4
A.2 Ιστορική αναδρομή.....	5
A.3 Συγκριτική σπουδαιότητα του κλάδου	5
B. ΠΡΟΣΦΟΡΑ.....	6
B. 1 Δομή Παραγωγής	6
B.2 Εξέλιξη παραγωγής ιχθυηρών και θαλασσινών στις ΗΠΑ	7
B.3 Παραγωγική δυναμικότητα Κλάδου	7
B.4 Κόστος παραγωγής- Καταναλωτικές τάσεις και διατροφικά πρότυπα	7
Γ. ΖΗΤΗΣΗ.....	10
Γ.1 Μέγεθος αγοράς – Τμήματα αγοράς (Segmentation) – Εξέλιξη κατανάλωσης 5ετίας	10
Γ.2 Αγοραστική συμπεριφορά	11
Γ.3 Προοπτικές στην εξέλιξη της ζήτησης.....	12
Δ. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	13
Δ.1 Ροές εμπορίου – Εμπορικό ισοζύγιο κλάδου/προϊόντος	13
Δ.2 Ανάλυση εξαγωγών – εισαγωγών	15
Δ.3 Δασμολογικό καθεστώς και μη δασμολογικά εμπόδια.....	17
E. ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ.....	18
E.1 Δομή αγοράς – Δίκτυα Διανομής.....	18
E.2 Βαθμός συγκέντρωσης (εγχώριων / ξένων επιχειρήσεων).....	18
E.3 Παρουσία ελληνικών προϊόντων – μερίδιο αγοράς	18
E.4 Τιμές λιανικής πώλησης.....	19
E.5 Δυναμική συνθηκών ανταγωνισμού.....	19
ΣΤ. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ.....	20
ΣΤ.1 Νομικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία του κλάδου.....	20

ΣΤ.2 Επιπτώσεις θεσμικού πλαισίου στον ανταγωνισμό	21
Ζ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	
Ζ.1 Παράγοντες που επηρεάζουν ζήτηση –προσφορά.....	24
Ζ.2 Προοπτικές ελληνικών προϊόντων	26
Η. ΝΕΟΤΕΡΕΣ ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΤΑΣΕΙΣ.....	27
Η.1 Εξέλιξη πωλήσεων και κατανάλωσης το 2025.....	27
Η.2 Καταναλωτικοί προβληματισμοί, δασμοί και μετατόπιση καναλιών	28
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	31
I. Πηγές	31
II. Ερμηνεία Δεδομένων & Περιορισμοί	31

A. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΛΑΔΟΥ/ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ

A.1 Περιγραφή Κλάδου – Γενικά χαρακτηριστικά

Ο κλάδος των ιχθυηρών και θαλασσινών, (seafood), εν γένει, αποτελεί στις ΗΠΑ, έναν από τους δυναμικότερους, καθώς και ταχύτερα αναπτυσσόμενους τομείς της αγροδιατροφικής αλυσίδας. Η εδώ αγορά χαρακτηρίζεται από υψηλή κατανάλωση, διαφοροποίηση προϊόντων, και παράλληλα, σημαντική εξάρτηση από εισαγωγές, γεγονός που δημιουργεί ένα σύνθετο τοπίο αποτελούμενο από προκλήσεις, αλλά και ευκαιρίες, για τους διεθνείς προμηθευτές.

Πρόκειται για καθολικώς αποδεκτή πηγή πρωτεΐνης υψηλής προστιθέμενης αξίας και εντάσσεται με εντεινόμενη τάση στα σύγχρονα διαμορφούμενα διατροφικά πρότυπα που δίνουν έμφαση στην υγεία, την ευεξία και την πρόληψη ασθενειών. Ιδιαίτερα, στο σύγχρονο περιβάλλον, το οποίο διακρίνεται για τα πολλαπλά διατροφολογικά του χαρακτηριστικά, αυτό αποκτά ακόμα περισσότερο αξία.

Η πρόσληψη θαλασσινών έρχεται να επαναπροσδιορίσει τις «*δίαιτες χαμηλών λιπαρών και υψηλών πρωτεϊνών*», αφού πλέον, πέραν της μεσογειακής διατροφής, περαιτέρω ενισχύει την υψηλή αξία του υγιεινού τρόπου ζωής που κερδίζει ολοένα περισσότερο έδαφος στη συνείδηση των Αμερικανών καταναλωτών, ακόμα και στις μεσαίες προς χαμηλότερες εισοδηματικές τάξεις, οι οποίες παραδοσιακά συνδέονταν, με αυτό που αποκαλείτο πρόχειρο φαγητό, ("junk food").

Η ανωτέρω μεταστροφή διατρέχει τα δημογραφικά χαρακτηριστικά, όχι μόνον, σε επίπεδο λιανικού εμπορίου, αλλά εστίασης και φιλοξενίας: δεν είναι περιορισμένη πλέον, είναι η περίπτωση στην πόλη του Σικάγο, αλλά και στη γύρω περιοχή, η βαθμιαία εμφάνιση στην αγορά εστιατορίων μεσαίας εισοδηματικής πρόσβασης που απευθύνονται σε πελατεία μεσαίων εισοδημάτων, με πιάτα και ευφάνταστες συνταγές διατηρώντας την τιμή σε λογικά πλαίσια, προκειμένου να είναι προσβάσιμα και στη «μεσαία τάξη».

Περιλαμβάνονται προϊόντα τόσο φρέσκιας αλιείας (wild-caught) όσο και ιχθυοκαλλιέργειας, τα οποία διοχετεύονται στην αγορά σε διάφορες μορφές: νωπά, κατεψυγμένα, καπνιστά ή επεξεργασμένα. Οι κύριες κατηγορίες αφορούν ψάρια, μαλακόστρακα, (γαρίδες, καβούρια), και μαλάκια (μύδια, καλαμάρια, χταπόδια, χτένια).

Η ευρεία γεωγραφική επικράτεια των Ηνωμένων Πολιτειών, η πρόσβαση σε εκτεταμένες ακτογραμμές και η ύπαρξη ανεπτυγμένων μεταφορικών και ψυκτικών υποδομών καθιστούν την αγορά ιδιαίτερα ελκυστική αλλά και βαθιά ανταγωνιστική.

Ωστόσο, σε κάθε περίπτωση, αξίζει να τονιστεί ότι η γεωγραφική διαφοροποίηση της κατανάλωσης στις ΗΠΑ δημιουργεί πολλαπλές «μικροαγορές» με διαφορετικού τύπου απαιτήσεις. Επί παραδείγματι, πό την εμπειρία του Γραφείου μας, παρατηρείται ότι σε αστικά κέντρα και σε αγορές με υψηλή συγκέντρωση καταναλωτών μεσαίου και ανώτερου εισοδήματος, τα θαλασσινά και ιχθυηρά αντιμετωπίζονται στην αντίληψη, όχι απλώς ως απλό

διατροφικό αγαθό, αλλά ως στοιχείο ποιότητας ζωής δυνάμενο να προσδώσει σημαντικότερη προστιθέμενη αξία που ξεπερνά την στοιχειώδη κατανάλωση και επεκτείνεται σε μια ολιστικού τύπου προσέγγιση ζωής.

A.2 Ιστορική αναδρομή

Κατά τις τελευταίες δύο δεκαετίες, η κατανάλωση στις ΗΠΑ παρουσιάζει ανοδική πορεία σε γενικές γραμμές, με διακυμάνσεις που συνδέονται με οικονομικές κρίσεις, μεταβολές στις τιμές και αλλαγές στις διατροφικές συνήθειες.

Η περίοδος της πανδημίας, (2020–2021), αποτέλεσε διάστημα κομβικής σημασίας για τον κλάδο. Ήταν εμφανές ότι οι περιορισμοί στη λειτουργία των εστιατορίων είχαν επηρεάσει σημαντικά τους κλάδους εστίασης και φιλοξενίας, καθώς και τη εμπορική διάθεση των προϊόντων. Ωστόσο, η αυξημένη κατανάλωση στο σπίτι και ο πολλαπλασιασμός των online συναλλαγών και αγορών τροφίμων, συνετέλεσαν σε σημαντική άνοδο των πωλήσεων μέσω καναλιών λιανικής αγοράς.

Εξάλλου, οι επιπτώσεις μιας ασθένειας της οποίας τα συμπτώματα είναι άρρηκτα συνδεδεμένα με την ανάγκη για ενίσχυση του ανθρώπινου οργανισμού, έτσι ώστε να τον θωρακίσει στην αντιμετώπισή της άσκησαν σημαντικό ρόλο στην αναδιαμόρφωση των καταναλωτικών αντιλήψεων: η αναζήτηση τροφίμων υψηλής διατροφικής αξίας μ εννικό αποτύπωμα στο ανοσοποιητικό σύστημα, τροποποίησε στη συνείδηση του καταναλωτή, παλαιότερες παραδοσιακές αντιλήψεις, ενισχύοντας με αυτόν τον τρόπο, τη ζήτηση για ψάρια και θαλασσινά.

Η μετά την πανδημία περίοδος χαρακτηρίζεται από σταδιακή ανάκαμψη της εστίασης και από μια σχετική σταθεροποίηση της ζήτησης, σε υψηλότερο όμως επίπεδο σε σύγκριση με τα προ πανδημίας δεδομένα.

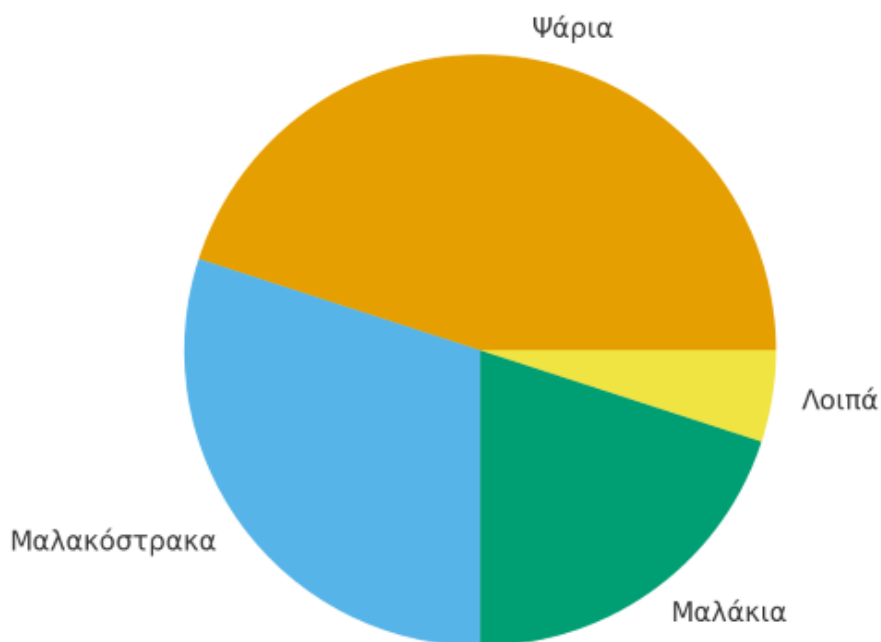
A.3 Συγκριτική σπουδαιότητα του κλάδου

Είναι γεγονός αδιαμφισβήτητο ότι ο κλάδος των θαλασσινών έχει διευρύνει σε αυξανόμενο βαθμό το ρόλο του στο συνολικό καλάθι κατανάλωσης των αμερικανικών νοικοκυριών. Σε σύγκριση με άλλες πηγές ζωικής πρωτεΐνης (κόκκινο κρέας και πουλερικά), τα θαλασσινά αποκτούν ένα συγκριτικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα σε επίπεδο διατροφικής ποιότητας και βιωσιμότητας.

Παράλληλα, η άνοδος των εναλλακτικών πρωτεϊνών, (plant-based), δεν φαίνεται να μειώνει το ενδιαφέρον για τα ιχθυηρά και θαλασσινά, τα οποία εξακολουθούν να θεωρούνται φυσικό, αυθεντικό και θρεπτικό προϊόν.

Παρατίθεται κατωτέρω ενδεικτική απεικόνιση της κατανομής των εν λόγω προϊόντων ανά βασική κατηγορία, ως εξής:

Ενδεικτική Κατανομή Τμημάτων Αγοράς Θαλασσινών (ΗΠΑ)

NOOA Fisheries, επεξεργασία Γραφείο ΟΕΥ Σικάγο

Ανωτέρω, αποτυπώνεται η σημερινή γενικότερη εικόνα κατανομής της αγοράς θαλασσινών στις ΗΠΑ σήμερα, με κυρίαρχη την κατηγορία των ψαριών, ακολουθούμενη από τα μαλακόστρακα και τα μαλάκια. Η συγκεκριμένη διάρθρωση επιβεβαιώνει τη σημασία των ιχθυερών προϊόντων στο συνολικό καταναλωτικό καλάθι.

B. ΠΡΟΣΦΟΡΑ

B. 1 Δομή Παραγωγής (αριθμός και μέγεθος εταιρειών)

Η παραγωγική δομή του κλάδου θαλασσινών στις Ηνωμένες Πολιτείες χαρακτηρίζεται από υψηλό βαθμό συγκέντρωσης σε συγκεκριμένα τμήματα της αλυσίδας αξίας. Ωστόσο, επισημαίνεται η παρουσία αρκετών μικρότερων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε πιο εξειδικευμένα πεδία. Στον κλάδο συνυπάρχουν μεγάλες καθετοποιημένες εταιρείες αλιείας και επεξεργασίας, μεσαίου μεγέθους μονάδες μεταποίησης, καθώς και τοπικοί παραγωγοί που δραστηριοποιούνται κυρίως σε παράκτιες πολιτείες.

Οι μεγάλες επιχειρήσεις, που καλύπτουν σημαντικό μέρος της εθνικής παραγωγής και εισαγωγικών ροών, διαθέτουν συνήθως σύγχρονες εγκαταστάσεις μεταποίησης, υπερσύγχρονα συστήματα ψυχρής αλυσίδας (cold chain) και τεχνολογικές υποδομές για τη συσκευασία και διανομή προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας. Οι δε μικρότερες επιχειρήσεις, δραστηριοποιούνται κυρίως στην πρωτογενή παραγωγή, στην τοπική αλιεία και σε περισσότερο εξειδικευμένα προϊόντα (π.χ. οστρακοειδή, μαλάκια).

Συνάγεται σαφώς ότι η συγκεκριμένη δομή συνιστά ένα ιδιαίτερα ανταγωνιστικό και πολυεπίπεδο παραγωγικό περιβάλλον, το οποίο επηρεάζει άμεσα τις δυνατότητες εισόδου ξένων προμηθευτών, οι οποίοι πρέπει να ανταγωνιστούν όχι μόνο σε τιμή αλλά και σε ποιότητα, πιστοποιήσεις και συνέπεια παράδοσης

B.2 Εξέλιξη παραγωγής στις Ηνωμένες Πολιτείες

Η κατανάλωση θαλασσινών στις Ηνωμένες Πολιτείες παρουσιάζει διαχρονικά αυξητική τάση, παρά τις κατά περιόδους διακυμάνσεις που προκλήθηκαν από εξωγενείς παράγοντες, όπως η πανδημία COVID-19, οι διαταραχές στις εφοδιαστικές αλυσίδες και οι πληθωριστικές πιέσεις των τελευταίων ετών.

Τα θαλασσινά αποτελούν σημαντικό στοιχείο του αμερικανικού διατροφικού προτύπου, τόσο σε οικιακό επίπεδο όσο και στον τομέα της εστίασης. Η ενίσχυση της κατανάλωσης συνδέεται άμεσα με την αυξανόμενη ευαισθητοποίηση των καταναλωτών γύρω από τα οφέλη της υγιεινής διατροφής, την αυξημένη προβολή της μεσογειακής διατροφής ως προτύπου ευεξίας και μακροζωίας, καθώς και με τη μεγαλύτερη διαθεσιμότητα και ποικιλία προϊόντων θαλασσινών στην αγορά.

Παρατηρείται επίσης σταδιακή διαφοροποίηση στη σύνθεση της ζήτησης, με αυξανόμενο ενδιαφέρον για προϊόντα υψηλής ποιότητας, πιστοποιημένης προέλευσης και με σαφή στοιχεία ιχνηλασιμότητας. Η τάση αυτή ευνοεί ιδιαίτερα προϊόντα τα οποία συνδυάζουν γεύση, ποιότητα και διατροφική αξία.

B.3 Παραγωγική δυναμικότητα Κλάδου

Η κατανάλωση θαλασσινών εμφανίζει διαφοροποιήσεις ανάλογα με τα κοινωνικοδημογραφικά χαρακτηριστικά των καταναλωτών. Υψηλότερα επίπεδα κατανάλωσης παρατηρούνται σε:

- αστικά κέντρα
- περιοχές με υψηλότερο μορφωτικό επίπεδο
- ομάδες με αυξημένη περιβαλλοντική και διατροφική συνείδηση
- καταναλωτές μεσαίου και υψηλού εισοδήματος

Ιδιαίτερα σημαντική είναι η συμβολή των νεότερων γενεών και των πολυπολιτισμικών κοινοτήτων στη διαμόρφωση των διατροφικών τάσεων, καθώς παρουσιάζουν μεγαλύτερη προθυμία δοκιμής νέων προϊόντων και κουζινών.

Επιπλέον, η ανάπτυξη του τομέα της εστίασης (εστιατόρια, ξενοδοχεία, υπηρεσίες catering) διατηρεί υψηλή τη ζήτηση για ποιοτικά θαλασσινά, ενώ η διεύρυνση των online αγορών τροφίμων έχει διευκολύνει την πρόσβαση των καταναλωτών σε προϊόντα μεγαλύτερης ποικιλίας και ποιότητας.

B.4 Κόστος παραγωγής Καταναλωτικές τάσεις και διατροφικά πρότυπα

Σημαντική επίδραση στην κατανάλωση θαλασσινών στις ΗΠΑ ασκούν οι ακόλουθες τάσεις:

1-Η αυξανόμενη στροφή προς υγιεινές, ισορροπημένες και περισσότερο «λειτουργικές» τροφές

-Η ενίσχυση της ζήτησης για τρόφιμα με χαμηλά λιπαρά και υψηλή περιεκτικότητα σε ωφέλιμα λιπαρά οξέα (ω-3)

-Η έμφαση στη βιωσιμότητα και την περιβαλλοντική υπευθυνότητα

-Η αυξανόμενη σημασία της διαφανούς επισήμανσης και της ιχνηλασιμότητας

-Η δημοτικότητα της μεσογειακής διατροφής και των φυτο-θαλασσινών προτύπων διατροφής.

Οι εν λόγω παράγοντες καθιστούν τα θαλασσινά προϊόντα μια ιδιαίτερη διατροφική κατηγορία με ελκυστικά χαρακτηριστικά, για ένα ευρύ και κοινωνικά διαφοροποιημένο καταναλωτικό κοινό, εδραιώνοντας και ενισχύοντας τη θέση τους στην καθημερινή διατροφή.

B.5 Τεχνολογία παραγωγής

Η τεχνολογική διάσταση της παραγωγής στις ΗΠΑ έχει αναβαθμιστεί συνολικά την τελευταία δεκαετία, καθοδηγούμενη από την ανάγκη αύξησης της αποδοτικότητας, της ιχνηλασιμότητας και της συμμόρφωσης με τα αυστηρά πρότυπα βιωσιμότητας και ασφάλειας τροφίμων.

Κύριες τεχνολογικές τάσεις περιλαμβάνουν:

-σύγχρονα συστήματα υδατοκαλλιέργειας κλειστού τύπου (RAS – Recirculating Aquaculture Systems)

-αυτοματοποιημένες εγκαταστάσεις επεξεργασίας και συσκευασίας

-εξελιγμένα ψηφιακά εργαλεία για παρακολούθηση της αλυσίδας αξίας

-τεχνολογίες αισθητήρων για έλεγχο ποιότητας και συνθηκών ψύξης

-ενεργειακά αποδοτικές λύσεις επεξεργασίας και αποθήκευσης

-εφαρμογές τεχνητής νοημοσύνης για πρόβλεψη παραγωγής και διαχείριση αποθεμάτων

Η ενσωμάτωση αυτών των τεχνολογιών ενισχύει την ανταγωνιστικότητα της αμερικανικής παραγωγής, θέτοντας όμως παράλληλα υψηλότερες απαιτήσεις για τους εξαγωγείς που πρέπει να ανταποκριθούν σε αντίστοιχα επίπεδα ποιότητας και ιχνηλασιμότητας.

Στην πράξη, ωστόσο, η υιοθέτηση προηγμένων τεχνολογιών δεν είναι ομοιόμορφη σε όλο το εύρος της αγοράς. Ενώ μεγάλοι όμιλοι και

καθετοποιημένες επιχειρήσεις επενδύουν συστηματικά σε ψηφιακά και αυτοματοποιημένα συστήματα, μικρότερες μονάδες παραμένουν τεχνολογικά λιγότερο ώριμες, γεγονός που επηρεάζει την ποιότητα, τη συνέπεια και την ιχνηλασιμότητα. Η διαφοροποίηση αυτή δημιουργεί τόσο προκλήσεις όσο και ευκαιρίες για εξωτερικούς προμηθευτές που μπορούν να ανταποκριθούν σε υψηλά και σταθερά πρότυπα.

B6 Μέθοδοι κάθετης ολοκλήρωσης στον κλάδο

Ο βαθμός κάθετης ολοκλήρωσης στον κλάδο θαλασσινών στις ΗΠΑ είναι ιδιαίτερα υψηλός, ειδικά μεταξύ των μεγάλων επιχειρηματικών σχημάτων. Πολλές εταιρείες ελέγχουν πλέον όχι μόνο την παραγωγή και επεξεργασία, αλλά και τη μεταφορά και ψυχρή αλυσίδα (cold chain logistics, καθώς και τα δίκτυα διανομής. Το εμπόριο λιανικής και χονδρικής περιλαμβάνει την απευθείας διάθεση σε αλυσίδες εστίασης (foodservice).

Η κάθετη ολοκλήρωση ενισχύει τη σταθερότητα της προσφοράς, μειώνει τα κόστη, εξασφαλίζει καλύτερο έλεγχο ποιότητας και ενισχύει την ικανότητα γρήγορης προσαρμογής σε μεταβολές της αγοράς.

Για χώρες που επιδιώκουν πρόσβαση στην αμερικανική αγορά — όπως η Ελλάδα — ο υψηλός βαθμός κάθετης ολοκλήρωσης των αμερικανικών επιχειρήσεων σημαίνει ότι οι εισαγωγείς αναζητούν συνέπεια, υψηλή και ομοιόμορφη ποιότητα, κανότητα άμεσης ανταπόκρισης, τεκμηρίωση και πιστοποιήσεις, και σταθερά logistics με αξιόπιστη εφοδιαστική αλυσίδα.

Τέτοιου είδους προσαρμογή σε εν λόγω απαιτητικό περιβάλλον επιβάλλει στρατηγικές συνεργασίες με αξιόπιστους διανομείς ή/και εξειδικευμένες εταιρείες εισαγωγών.

B7 Προοπτικές στην εξέλιξη της παραγωγής

Οι προοπτικές του κλάδου παραγωγής ιχθυερών και θαλασσινών στις Ηνωμένες Πολιτείες εμφανίζονται θετικές, με τάσεις ενίσχυσης της υδατοκαλλιέργειας, αύξησης επενδύσεων σε τεχνολογία και εμβάθυνσης της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας.

Πιο συγκριμένα, αναμένεται, συνεπώς, σύμφωνα έως τώρα πληροφορίες μας και εκτιμήσεις, τα ακόλουθα στον κλάδο:

1. Ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας κλειστού συστήματος (RAS) Προβλέπεται σημαντική αύξηση τέτοιων μονάδων, λόγω μειωμένου περιβαλλοντικού αποτυπώματος και καλύτερου ελέγχου ποιότητας.
2. Μεγαλύτερη έμφαση στη βιωσιμότητα και στις πιστοποιήσεις Πιστοποιήσεις όπως ASC/MSC θα αποτελούν προϋπόθεση για την πρόσβαση μεγάλων λιανεμπορικών αλυσίδων.
3. Αύξηση αυτοματοποίησης και ψηφιακής παρακολούθησης Συστήματα ιχνηλασιμότητας, αισθητήρων και εξειδικευμένες εφαρμογές τεχνητής νοημοσύνης θα ενισχύσουν περαιτέρω τον παραγωγικό έλεγχο.

4. Μεγαλύτερη σύγκλιση παραγωγής–διανομής

Η παραγωγή θα ενσωματώνεται περισσότερο σε logistics hubs και κέντρα διανομής για μείωση του κόστους.

5. Εξυγίανση μικρομεσαίων επιχειρήσεων

Προβλέπεται εκ των πραγμάτων, πιθανή περαιτέρω συγκέντρωση παραγωγής λόγω αυξημένου κόστους συμμόρφωσης.

Όσον αφορά τη χώρα μας, οι τάσεις αυτές σημαίνουν ότι ο ανταγωνισμός θα γίνεται ποιοτικά πιο απαιτητικός. Ωστόσο, ενισχύεται ταυτόχρονα και η ζήτηση για προϊόντα με ισχυρά ποιοτικά χαρακτηριστικά και σαφές “storytelling”, το οποίο η χώρα μπορεί να αξιοποιήσει.

Γ. ΖΗΤΗΣΗ

Γ.1 Μέγεθος αγοράς – Τμήματα αγοράς (Segmentation) – Εξέλιξη κατανάλωσης 5ετίας

Λόγω μεγέθους, είναι αναπόφευκτη, θεμιτή, αλλά και σκόπιμη, η τμηματοποίηση, (segmentation), της αγοράς ιχθυρών και θαλασσινών των ΗΠΑ αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες στον κόσμο, με σταθερή τάση ανόδου την τελευταία πενταετία. Η αύξηση αποδίδεται σε συνδυασμό παραγόντων: τη στροφή σε υγιεινότερες διατροφικές επιλογές, την άνοδο της μεσογειακής διατροφής ως διεθνούς προτύπου ευεξίας, την καλύτερη διαθεσιμότητα προϊόντων και την ανάπτυξη του retail & foodservice.

Η αγορά συνεπώς, παρουσιάζει σαφή κατανομή σε διακριτά τμήματα, (market segments), ως εξής:

1. Τμήμα φρέσκων ψαριών

Περιλαμβάνει φιλέτα, ολόκληρα ψάρια και προϊόντα counter σε supermarkets. Απευθύνεται σε καταναλωτές υψηλής ποιότητας και σε αλυσίδες λιανικής που δίνουν έμφαση στη φρεσκάδα.

2. Τμήμα κατεψυγμένων προϊόντων

Το μεγαλύτερο σε όγκο τμήμα. Καλύπτει φιλέτα, θαλασσινά, value-added προϊόντα και συσκευασίες οικογενειακής κατανάλωσης.

-3. Τμήμα μαλακίων & οστρακοειδών

Ιδιαίτερα σημαντικό λόγω υψηλής ζήτησης σε εστιατόρια και premium κατανάλωση (π.χ. μύδια, στρείδια, καλαμάρι).

4. Τμήμα έτοιμων προς κατανάλωση (RTE & value-added)

Προϊόντα εύκολης προετοιμασίας, marinades, seasoned fillets, ready meals. Αναπτύσσεται ταχύτερα λόγω convenience.

5. Τμήμα “sustainability-driven products.”

Περιλαμβάνει προϊόντα με πιστοποιήσεις (ASC/MSC), ιχνηλασιμότητα, οικολογική συσκευασία.

Κατά την τελευταία πενταετία, η κατανάλωση θαλασσινών αυξήθηκε συνολικά, παρά τις όποιες περιόδους αστάθειας, (πανδημία, διακοπές στην εφοδιαστική αλυσίδα, πληθωρισμός).

Ερμηνεύοντας τις τάσεις αυτές, μπορούμε να συνάγουμε ότι στοιχεία, όπως, η άνοδος προτίμησης σε σολομό, γαρίδα και λευκόψαρα, η σημαντική ενίσχυση των value-added προϊόντων, η στροφή προς premium και βιώσιμα προϊόντα, και η αύξηση της ζήτησης από εστιατόρια υψηλής ποιότητας, «οδηγούν» πλέον τις εξελίξεις και συνιστούν, μεταξύ άλλων σημαντικούς μοχλούς διαμόρφωσης της ζήτησης.

Επισημαίνουμε πάντως, ότι η υπεροχή των προϊόντων μεσογειακής ταυτότητας, είναι εμφανής, ιδίως σε καταναλωτές με υψηλή διατροφική συνείδηση.

Γ.2 Αγοραστική συμπεριφορά

Η αγοραστική συμπεριφορά των Αμερικανών καταναλωτών στα θαλασσινά διαμορφώνεται από ένα σύνολο παραγόντων που συνδέονται με την υγεία, την ποιότητα, τη βιωσιμότητα και την ευκολία κατανάλωσης.

Μεταξύ των παραγόντων επηρεασμού της ζήτησης περιλαμβάνονται:

- Θέματα εμπιστοσύνης και ιχνηλασιμότητας, (προέλευση και τρόποι παραγωγής των προϊόντων, ("ethical sourcing"),

- Υγιεινή διατροφή και το lifestyle της «ευεξίας», («well-being»), Η ενίσχυση της υγιεινής διατροφής ωθεί πολλούς καταναλωτές προς επιλογές πλούσιες σε omega-3, χαμηλές σε λιπαρά και υψηλής θρεπτικής αξίας.

- Η ελυστικότητα του μηνύματος της μεσογειακής διατροφής, η οποία έχει πλέον εδραιωθεί ως κανόνας για επίτευξη ποιοτικού τρόπου ζωής και μακροζωίας, ("gold standard"). Αυτό δημιουργεί κατά την άποψή μας, καίριο momentum για προϊόντα προέλευσης Ελλάδας και Μεσογείου.

Οι καταναλωτές αποδίδουν ιδιαίτερη σημασία στην προέλευση και στην καθαρότητα των προϊόντων, στις πιστοποιήσεις και στην «καθαρή» ετικέτα, "clean labeling". Έτσι, οι επιλογές έχουν πλέον καταστεί συνειδητές και γίνονται με κριτήριο τη βιωσιμότητα, (sustainability-driven choices):

Πρόκειται για προϊόντα με έμφαση στις οικολογικές πιστοποιήσεις, τα οποία έχουν σημαντικά μεγαλύτερη απήχηση, ιδιαίτερα σε νεότερες ηλικίες.

Επίσης, το κριτήριο της εύκολης προετοιμασίας έχει θέσει τα έτοιμα ή ημι-παρασκευασμένα προϊόντα σε ανοδική τροχιά, με ανάπτυξη περαιτέρω συμπληρωματικών γραμμών προϊόντων, όπως ημι-προπαρασκευασμένα γεύματα, (μαρινάδες, seasoned fillets, easy-prep meals).

Η ποιότητα υπηρεσιών λιανικής και foodservice φαίνεται να παίζει σημαντικό ρόλο, με την ποιότητα στην παρουσίαση, στη συσκευασία και στη διαχείριση της ψυχρής αλυσίδας, να επηρεάζει άμεσα την απόφαση των αγοραστών, ιδίως

σε αγορές όπου ο καταναλωτής έχει πολλαπλές εναλλακτικές και αυξημένες προσδοκίες.

Ως προς τις καταναλωτικές πρακτικές, ισχύουν οι εξής παραδοχές:

-Σημαντικό μέρος αγορών διεξάγεται online, με αλυσίδες supermarket να διευρύνουν την προσφορά και γκάμα προϊόντων, (πολλές φορές με την πρακτική ιδιωτικής ετικέτας, (private labeling).

-Η αγορά κινείται μεταξύ value-seeking, (φθηνότερα κατεψυγμένα), και premium-seeking, (φρέσκα, sustainable, Mediterranean).

-Διαπιστώνεται διαρκώς αυξανόμενη διάθεση για δοκιμή νέων ειδών και νέων συνταγών (ethnic, fusion, Mediterranean-inspired).

Γ.3 Προοπτικές στην εξέλιξη της ζήτησης

Οι προοπτικές για τη ζήτηση θαλασσινών στις ΗΠΑ παραμένουν θετικές, με την αγορά να εκτιμάται ότι θα συνεχίσει να αναπτύσσεται σε ρυθμούς υψηλότερους από άλλες κατηγορίες ζωικής πρωτεΐνης.

Οι βασικοί πυλώνες μελλοντικής ανάπτυξης εκτιμάται να κινηθούν ως εξής:

-Υγιεινή διατροφή και “functional foods”: Η ζήτηση για «καθαρή πρωτεΐνη», (lean protein), προβλέπεται να εξακολουθεί να αυξάνεται, με φυσικό πλεονέκτημα έναντι άλλων ζωικών πιο “επιβλαβών» για την υγεία, προϊόντων.

-Ανάπτυξη «διακεκριμένων», («premium»), τμημάτων: Τα premium, βιώσιμα και μεσογειακά προϊόντα θα καλύψουν αυξανόμενο μέρος της αγοράς.

-Ενίσχυση του τομέα εστίασης, catering και φιλοξενίας: Η ανάκαμψη της εστίασης οδηγεί σε διεύρυνση της ζήτησης για είδη υψηλής ποιότητας.

-Επέκταση προϊόντων προστιθέμενης αξίας: Η κατηγορία αυτή φαίνεται να αποτελεί σήμερα, έναν εκ των ταχύτερων, αναπτυσσόμενο υποκλάδο.

-Ισχυρότερη παρουσία κανονιστικών και ρυθμιστικών παρεμβάσεων για επίτευξη βιωσιμότητας: Οι κανονιστικές απαιτήσεις (FDA, NOAA, MMPA) θα ενισχύσουν περαιτέρω τη ζήτηση για προϊόντα με πιστοποιήσεις, πράγμα που λειτουργεί υπέρ χωρών όπως η Ελλάδα.

Εκτιμήσεις για τη χώρα μας:

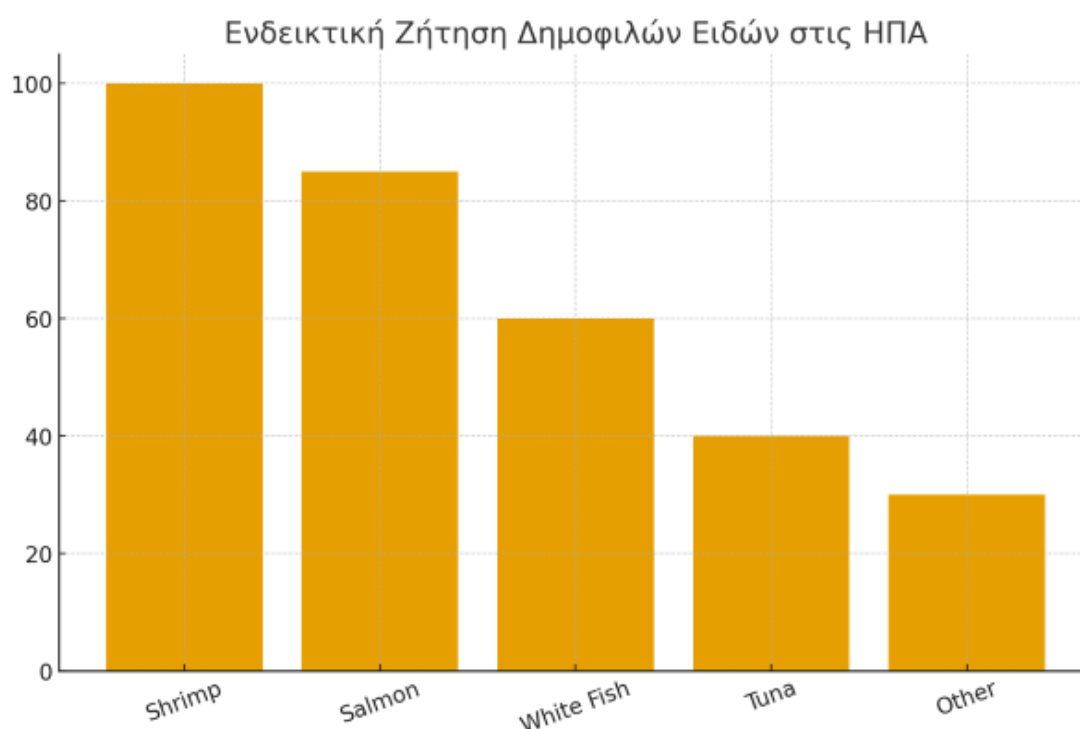
Η ελληνική παραγωγή μπορεί να ευνοηθεί από τις τάσεις αυτές, καθώς η αγορά στρέφεται προς:

1. αυθεντικά, μεσογειακά προϊόντα,
2. προϊόντα υψηλής ποιότητας και καθαρότητας,
3. εξειδικευμένη premium κατανάλωση,
4. προϊόντα με χαμηλό περιβαλλοντικό αποτύπωμα.

Η στρατηγική τοποθέτηση προϊόντων ελληνικής προέλευσης σε στοχευμένα segments (π.χ. whitefish, μαλάκια, premium aquaculture) θα μπορούσε να ενισχύσει τη διείσδυση στη μεγαλύτερη αγορά θαλασσινών παγκοσμίως.

Ενδεικτική ζήτηση δημοφιλών ειδών θαλασσινών στην αμερικανική αγορά:

Η καταναλωτική προτίμηση στις ΗΠΑ διαφοροποιείται ανά είδος θαλασσινού προϊόντος, με ορισμένες κατηγορίες να εμφανίζουν διαχρονικά υψηλότερη ζήτηση.

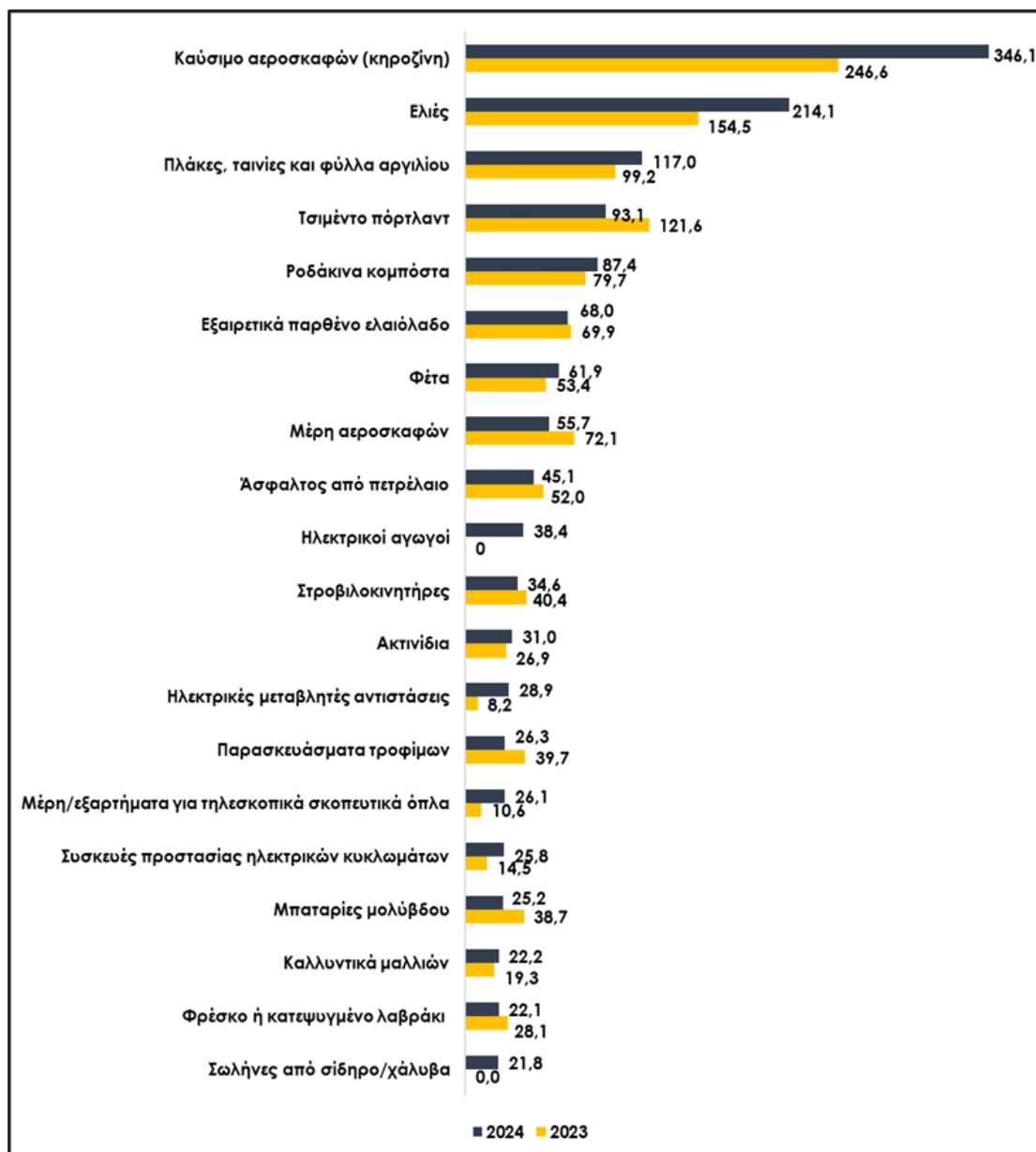
(Seafood Source News, επεξεργασία Γραφείο ΟΕΥ Σικάγο)

Η παραπάνω απεικόνιση ερμηνεύει τη σχετική ένταση της ζήτησης για βασικά είδη θαλασσινών, όπως τα μαλακόστρακα και τα λευκόψαρα. Το στοιχείο αυτό παρουσιάζει ενδιαφέρον για την ελληνική πλευρά, δεδομένης της δυνατότητας τοποθέτησης προϊόντων, όπως η τσιπούρα και το λαβράκι, σε κατηγορία υψηλής ποιότητας και προστιθέμενης αξίας.»

Δ. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

Δ.1 Ροές εμπορίου – Εμπορικό ισοζύγιο κλάδου/προϊόντος

Η Ελλάδα εξελίσσεται σε αρκετά σημαντικό εξαγωγέα θαλασσινών προς τις ΗΠΑ, τα οποία αποτελούνται κυρίως από τα υψηλής αξίας προϊόντα υδατοκαλλιέργειας (φρέσκα μη-φιλεταρισμένα ψάρια όπως τσιπούρα και λαβράκι). Ενδεικτικός είναι ο παρακάτω πίνακας του ΣΕΒΕ, όπου περιλαμβάνονται μέρος των ιχθυηρών σε ξεχωριστή κατηγορία HS, (κατά tariff), (μην έχοντας απορροφεί από την ευρύτερη κατηγορία τροφίμων:

(Eurostat, Επεξεργασία: ΙΕΕΣ-ΣΕΒΕ)

Οι Ηνωμένες Πολιτείες περιλαμβάνονται στους μεγαλύτερους εισαγωγείς θαλασσινών διεθνώς. Παρά τη σημαντική εγχώρια παραγωγή σε επιμέρους πολιτείες, η κατανάλωση υπερβαίνει κατά πολύ τις δυνατότητες αυτάρκειας της χώρας, με αποτέλεσμα η αμερικανική αγορά να εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από εισαγόμενα προϊόντα.

Το εμπορικό ισοζύγιο των θαλασσινών των ΗΠΑ παρουσιάζει σταθερά ελλειμματική εικόνα, γεγονός που υποδηλώνει ότι η χώρα εισάγει πολύ μεγαλύτερες ποσότητες από αυτές που εξάγει. Οι εισαγωγές καλύπτουν ευρύ φάσμα ειδών, όπως ψάρια αλιείας και ιχθυοκαλλιέργειας, μαλακόστρακα (ιδίως γαρίδες) και μαλάκια.

Οι βασικότεροι προμηθευτές θαλασσινών των ΗΠΑ περιλαμβάνουν χώρες της Ασίας και της Λατινικής Αμερικής, αλλά και ευρωπαϊκές χώρες με ανεπτυγμένο κλάδο αλιείας και ιχθυοκαλλιέργειας. Το γεγονός αυτό καταδεικνύει τον έντονα διεθνοποιημένο χαρακτήρα της συγκεκριμένης αγοράς και τον υψηλό βαθμό ανταγωνισμού.

Για την Ελλάδα, η εικόνα αυτή της αμερικανικής εξάρτησης από εισαγωγές δημιουργεί μια δυνητική «πύλη ευκαιρίας». Παρότι η υφιστάμενη παρουσία ελληνικών προϊόντων στις ΗΠΑ παραμένει περιορισμένη σε σύγκριση με άλλες χώρες, υπάρχει περιθώριο ανάπτυξης μέσω στοχευμένων παρεμβάσεων, αξιοποίησης της ποιότητας των ελληνικών προϊόντων και ενίσχυσης της αναγνωρισιμότητας της ελληνικής προέλευσης.

Η αξιοσημείωτη ζήτηση σε συνδυασμό με τη στροφή των καταναλωτών προς προϊόντα υψηλής ποιότητας, βιώσιμης προέλευσης και με αυθεντικά χαρακτηριστικά, συνθέτουν ένα ευνοϊκό πλαίσιο για την προοδευτική ενίσχυση της ελληνικής παρουσίας στον συγκεκριμένο κλάδο.

Δ.2 Ανάλυση εξαγωγών – εισαγωγών

Το διμερές εμπόριο θαλασσινών μεταξύ Ελλάδας και Ηνωμένων Πολιτειών παρουσιάζει σταθερή αναπτυξιακή δυναμική την τελευταία πενταετία, με την Ελλάδα να εδραιώνεται ως αξιόπιστος εξαγωγικός προμηθευτής προϊόντων υψηλής ποιότητας.

Ιδιαίτερη σημασία για την ελληνική παραγωγή έχει η υποκατηγορία των φρέσκων ή διατηρημένων με ψύξη μη φιλεταρισμένων ψαριών (HS 0302), για την οποία οι εισαγωγές των ΗΠΑ από την Ελλάδα το 2024 ανήλθαν σε 56,27 εκατ. δολάρια, επίπεδο συγκρίσιμο με τα προηγούμενα έτη. Τα προϊόντα αυτά συνδέονται άμεσα με τη μεσογειακή διατροφική ταυτότητα και εμφανίζουν υψηλή ζήτηση από τμήματα της αγοράς που προσανατολίζονται σε ποιότητα, φρεσκάδα και αυθεντικότητα.

Ως προς το σύνολο των εισαγωγών θαλασσινών των ΗΠΑ διεθνώς, αυτό ανήλθε σε περίπου 25,5 δισ. δολάρια το 2023, (NOAA), γεγονός που καταδεικνύει το μέγεθος και την ανταγωνιστικότητα της συγκεκριμένης αγοράς, αλλά και το σημαντικό περιθώριο διεύρυνσης της ελληνικής παρουσίας σε αυτήν. Η μέχρι σήμερα επίδοση της Ελλάδας υποδηλώνει δυνατότητες περαιτέρω ενίσχυσης, ιδίως σε προϊόντα με υψηλό επίπεδο πιστοποίησης, ιχνηλασιμότητας και επεξεργασίας προστιθέμενης αξίας, όπου η ελληνική παραγωγή διαθέτει σημαντικά ποιοτικά πλεονεκτήματα.

Οι εισαγωγές θαλασσινών των Ηνωμένων Πολιτειών αφορούν κυρίως:

-κατεψυγμένες γαρίδες και άλλα μαλακόστρακα φιλέτα ψαριών (λευκόψαρα και σολομός)-μαλάκια και προϊόντα έτοιμα προς κατανάλωση-ειδικά – επεξεργασμένα και κατεψυγμένα προϊόντα (value added)

Αντιστοίχως, οι εξαγωγές των ΗΠΑ αφορούν κυρίως προϊόντα άγριας αλιείας από συγκεκριμένες περιοχές (π.χ. Αλάσκα), ωστόσο σε πολύ μικρότερο όγκο σε σχέση με τις εισαγωγές.

Το εμπορικό μοντέλο των ΗΠΑ επιβεβαιώνει ότι η αγορά παραμένει, στο μεγαλύτερο μέρος της, αγορά καθαρού εισαγωγέα, στοιχείο εξαιρετικά σημαντικό για τη χάραξη ελληνικής εξαγωγικής στρατηγικής.

Ορισμένες κατηγορίες ελληνικών προϊόντων (όπως τα μεσογειακά ψάρια, τα μαλάκια και εξειδικευμένα προϊόντα προστιθέμενης αξίας) έχουν ήδη κάνει την εμφάνισή τους σε συγκεκριμένα κανάλια, κυρίως μέσω εξειδικευμένων εισαγωγέων, εστιατορίων ή ethnic/gourmet καταστημάτων.

Η χαμηλή σημερινή βάση της ελληνικής παρουσίας δεν θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως αδυναμία, αλλά ως ευκαιρία διαμόρφωσης στρατηγικής από μηδενική σχεδόν εκκίνηση, με σωστό σχεδιασμό, στόχευση και θεσμική υποστήριξη.

Στο πλαίσιο αυτό, οι ελληνικές εξαγωγές θα μπορούσαν να επικεντρωθούν σε:

- προϊόντα υψηλής ποιότητας και σαφούς ταυτότητας προέλευσης

- μεσογειακά/ελληνικά είδη με πολιτιστική και γαστρονομική αξία

- προϊόντα με πιστοποιήσεις βιωσιμότητας και διαφάνειας

Η ενίσχυση των διμερών οικονομικών σχέσεων Ελλάδας-ΗΠΑ στον συγκεκριμένο κλάδο μπορεί να επιτευχθεί μέσω:

- συστηματικής προώθησης ελληνικών προϊόντων

- διοργάνωσης εμπορικών εκδηλώσεων, b2b συναντήσεων και θεματικών παρουσιάσεων

- αξιοποίησης της ελληνικής διατροφικής κουλτούρας

Το διμερές εμπόριο θαλασσινών Ελλάδας-ΗΠΑ παρουσιάζει σταθερή ανοδική τάση, εδραιώνοντας τη χώρα μας ως αξιόπιστο προμηθευτή ποιοτικών προϊόντων ιχθυοκαλλιέργειας και αλιείας.

Σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία του UN COMTRADE (μέσω Trading Economics), το μεγαλύτερο ποσοστό των εισαγωγών των ΗΠΑ από Ελλάδα ανήκει στην ευρεία κατηγορία «ψάρια, καρκινοειδή, μαλάκια και λοιποί υδρόβιοι οργανισμοί» (κωδικοί HS 03), ενώ οι εξαγωγές των ΗΠΑ προς την Ελλάδα στην κατηγορία των επεξεργασμένων και συντηρημένων ψαριών είναι συγκριτικά μικρές, γενικά στα χαμηλά εκατομμύρια δολάρια ετησίως.

Τα διαθέσιμα δεδομένα υποδεικνύουν ότι οι ΗΠΑ έχουν ένα από τα υψηλότερα δυναμικά αύξησης εξαγωγών για τα ελληνικά Φρέσκα Μη-Φιλεταρισμένα Ψάρια, με τις ΗΠΑ να εισάγουν σταδιακά αυξανόμενους όγκους ελληνικών προϊόντων υδατοκαλλιέργειας υψηλής ποιότητας, οδηγώντας σε σημαντικό εμπορικό πλεόνασμα για την Ελλάδα σε αυτόν τον τομέα.

Στοιχεία εξαγωγών προς ΗΠΑ στον κλάδο θαλασσινών

Κατηγορία / Δείκτης	Κωδικός HS	Έτος	Αξία (USD)
Φρέσκα ή ψυγμένα μη φιλεταρισμένα ψάρια	HS 0302	2024	56.270.000
Κατεψυγμένα ψάρια (μη φιλεταρισμένα)	HS 0303	2024	1.193.330
Παρασκευάσματα με βάση το ψάρι ή τα θαλασσινά	HS 1603–1605	2024	1.327.640
Σύνολο εισαγωγών θαλασσινών ΗΠΑ (διεθνώς)		2023	≈25,5 δισ.

(Trading Economics UN COMTRADE United Nations International Trade Statistics)

Σημείωση: Τα δεδομένα προέρχονται από διαφορετικές εμπορικές ταξινομήσεις, επομένως οι αριθμοί δεν είναι απολύτως συγκρίσιμοι σε όλες τις στήλες, αλλά αντικατοπτρίζουν τις κύριες εμπορικές ροές.

Δ.3 Δασμολογικό καθεστώς και μη δασμολογικά εμπόδια

Η είσοδος προϊόντων θαλασσινών στην αμερικανική αγορά διέπεται από ένα σύνθετο πλέγμα κανονισμών και προδιαγραφών, οι οποίες αφορούν:

- την ασφάλεια τροφίμων
- την υγιεινή και την ιχνηλασιμότητα
- τη βιωσιμότητα της αλιείας
- την ορθή επισήμανση (labelling)

Αρμόδιοι φορείς ελέγχου και αδειοδότησης περιλαμβάνουν οργανισμούς όπως το FDA, το NOAA και σε ορισμένες περιπτώσεις, το USDA.

Οι μη δασμολογικοί φραγμοί ενδέχεται να λειτουργήσουν ως εμπόδιο για μικρότερες εξαγωγικές επιχειρήσεις, κυρίως λόγω της πολυπλοκότητας των διαδικασιών και του κόστους συμμόρφωσης. Ωστόσο, η ύπαρξη σαφούς και πειθαρχημένης στρατηγικής προετοιμασίας μπορεί να καταστήσει τα εμπόδια αυτά διαχειρίσιμα.

Η συμμόρφωση με πρότυπα βιωσιμότητας και πιστοποιήσεις (όπως MSC / ASC) αναδεικνύεται σε καθοριστικό παράγοντα επιτυχούς εισόδου στην αγορά

E. ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

E.1 Δομή αγοράς – Δίκτυα Διανομής

Η αγορά θαλασσινών στις Ηνωμένες Πολιτείες χαρακτηρίζεται από πολυεπίπεδη δομή διανομής, η οποία περιλαμβάνει:

- μεγάλες αλυσίδες σούπερ μάρκετ
- εξειδικευμένα ιχθυοπωλεία και καταστήματα *delicatessen*
- επιχειρήσεις εστίασης (restaurants, hotels, catering)
- διαδικτυακά κανάλια πώλησης
- πλατφόρμες διανομής τροφίμων

Ο ρόλος των σούπερ μάρκετ και των οργανωμένων αλυσίδων παραμένει κυρίαρχος, ωστόσο τα τελευταία χρόνια παρατηρείται σημαντική ανάπτυξη των online καναλιών, ενώ παράλληλα τα εστιατόρια υψηλής ποιότητας διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στη διαμόρφωση προτιμήσεων και τάσεων.

Η παρουσία ethnic και gourmet καταστημάτων διευκολύνει την εισαγωγή και διάδοση προϊόντων με εθνική ή τοπική ταυτότητα, ανοίγοντας δρόμους για προϊόντα μεσογειακής και ελληνικής προέλευσης.

E.2 Βαθμός συγκέντρωσης (εγχώριων / ξένων επιχειρήσεων)

Ο ανταγωνισμός στον κλάδο των θαλασσινών στις ΗΠΑ είναι έντονος και διεθνοποιημένος. Μεγάλοι προμηθευτές από Ασία και Λατινική Αμερική κατέχουν σημαντικά μερίδια αγοράς, κυρίως μέσω μαζικών και οικονομικά ανταγωνιστικών προϊόντων.

Παράλληλα, ευρωπαϊκές χώρες με ανεπτυγμένη ιχθυοκαλλιέργεια και ισχυρό brand βιωσιμότητας διεκδικούν θέσεις στην premium κατηγορία της αγοράς.

Η υψηλή συγκέντρωση σε ορισμένες κατηγορίες προϊόντων (π.χ. γαρίδες και σολομός) δημιουργεί απαιτητικό περιβάλλον εισόδου, ωστόσο αφήνει περιθώρια διαφοροποίησης σε μικρότερες, ποιοτικές και εξειδικευμένες κατηγορίες.

E.3 Παρουσία ελληνικών προϊόντων – μερίδιο αγοράς

Η παρουσία των ελληνικών θαλασσινών στην αμερικανική αγορά είναι, επί του παρόντος, περιορισμένη και κατακερματισμένη.

Ωστόσο, τα ελληνικά προϊόντα φέρουν ένα εγγενές συγκριτικό πλεονέκτημα λόγω:

- της σύνδεσής τους με τη μεσογειακή διατροφή

-της εικόνας ποιότητας της ελληνικής κουζίνας διεθνώς

-της αυξανόμενης αναγνωρισιμότητας της Ελλάδας ως χώρας βιώσιμης παραγωγής τροφίμων

Η μελλοντική ενίσχυση του ελληνικού μεριδίου μπορεί να στηριχθεί λιγότερο στην ποσότητα και περισσότερο στην τοποθέτηση προϊόντων ως αυθεντικά, ποιοτικά και συνδεδεμένα με έναν συγκεκριμένο τρόπο ζωής.

E.4 Τιμές λιανικής πώλησης

Οι τιμές των θαλασσινών στην αμερικανική αγορά ποικίλλουν σημαντικά ανάλογα με:

-το είδος

-την προέλευση

-τη μορφή (νωπό / κατεψυγμένο / επεξεργασμένο)

-την πιστοποίηση και τη βιωσιμότητα

-το σημείο πώλησης

Τα προϊόντα premium και πιστοποιημένης ποιότητας πωλούνται σε σαφώς υψηλότερες τιμές, κάτι που επιτρέπει την τοποθέτηση ελληνικών προϊόντων σε πιο εξειδικευμένα και αποδοτικά τμήματα της αγοράς.

Αυτό μεταφράζεται σε δυνατότητα αύξησης της προστιθέμενης αξίας και όχι απλώς σε επιδίωξη μεγάλου όγκου πωλήσεων με χαμηλό περιθώριο κέρδους.

E.5 Δυναμική συνθηκών ανταγωνισμού

Η δυναμική του ανταγωνισμού στην αγορά θαλασσινών στις ΗΠΑ καθορίζεται από:

-περιβαλλοντικές και κλιματικές παραμέτρους

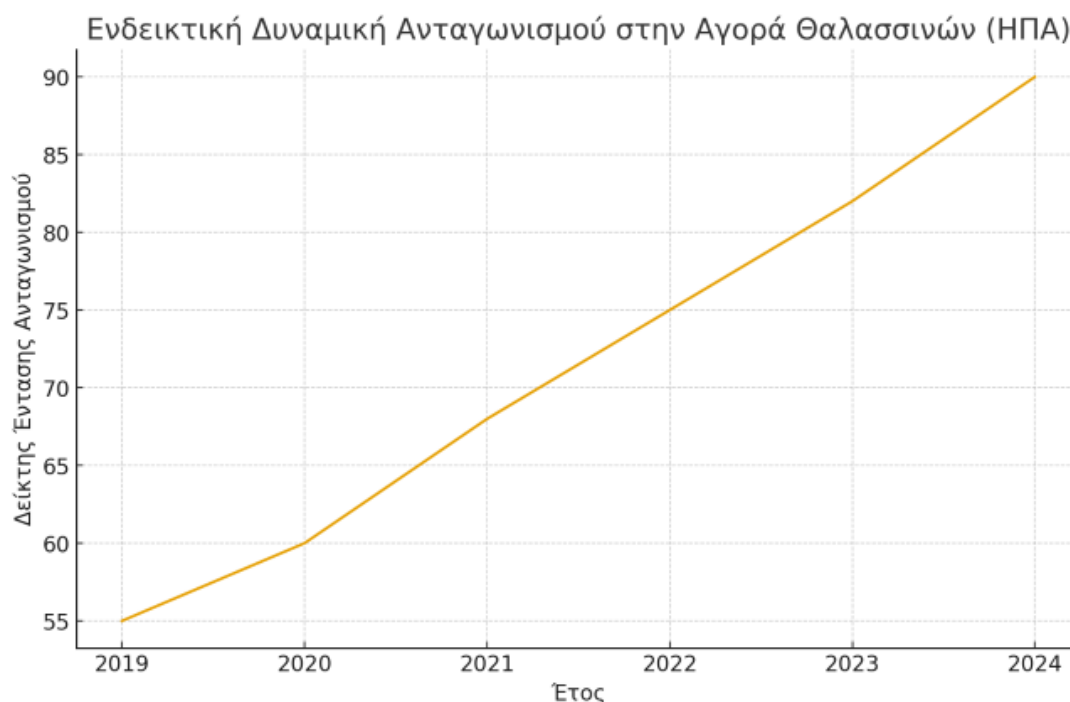
-μεταβολές στο κόστος μεταφοράς και ενέργειας

-διακυμάνσεις στη διεθνή παραγωγή

-αλλαγές στις καταναλωτικές αξίες (health / sustainability / transparency)

Το γεγονός ότι ολοένα και περισσότεροι καταναλωτές στρέφονται προς προϊόντα με ξεκάθαρη προέλευση και ηθικά/περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά, δημιουργεί νέα δεδομένα ανταγωνισμού, όπου η ποιότητα και η αφήγηση υπερσχύουν της ποσότητας. Για την Ελλάδα, αυτό σημαίνει ότι η προοπτική επιτυχίας δεν βασίζεται στην μαζική παραγωγή, αλλά στην έξυπνη στρατηγική διαφοροποίησης και αφηγηματικής υπεραξίας των προϊόντων της.

Παρατηρείται κατωτέρω σταθερή αυξητική τάση της αγοράς θαλασσινών, η οποία δεν αναστράφηκε ούτε κατά την περίοδο της πανδημίας. Η δυναμική αυτή συνιστά ενθαρρυντικό στοιχείο για τη δυνητική ενίσχυση της ελληνικής παρουσίας στον κλάδο.

NOAA Fisheries Consumption Data (2019–2024), Circana (IRI) Retail Seafood Insights, επεξεργασία Γραφείο ΟΕΥ Σικάγο

ΣΤ. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΣΤ.1 Νομικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία του κλάδου

Η αγορά των θαλασσινών στις Ηνωμένες Πολιτείες διέπεται από ένα σύνθετο ρυθμιστικό περιβάλλον, υπό την εποπτεία οργάνων όπως η FDA και η NOAA/NMFS. Οι τελευταίες εξελίξεις — ιδίως με την εκτελεστική απόφαση του 2025 ("Restoring American Seafood Competitiveness") και τις νέες ρυθμίσεις εισαγωγής προϊόντων θαλάσσιας αλιείας (MMPA import prohibitions) — αναδεικνύουν την αυξανόμενη έμφαση στην ποιότητα, στην βιωσιμότητα, στην ιχνηλασιμότητα και στη συμμόρφωση με περιβαλλοντικά και υγειονομικά πρότυπα.

Για την Ελλάδα, αυτό σημαίνει ότι κάθε σκέλος εξαγωγής θα πρέπει να βασίζεται σε υψηλά πρότυπα πιστοποίησης, τεκμηρίωσης προέλευσης και συμμόρφωσης. Τα ελληνικά προϊόντα μεμεσασγειακής ταυτότητας, βιώσιμης παραγωγής και πιστοποιήσεις μπορούν να έχουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα — όχι ως μαζική εισαγωγή, αλλά ως στοχευμένη, ποιοτική και εξειδικευμένη τοποθέτηση στην αμερικανική αγορά.

Ο ρόλος του Γραφείου ΟΕΥ Ελλάδας στις ΗΠΑ – Σικάγο αποκτά έτσι ιδιαίτερη σημασία: ως φορέας ενημέρωσης, υποστήριξης και διαμεσολάβησης, μπορεί να διευκολύνει εξαγωγείς, να συστήσει πιστοποιήσεις, να προσφέρει καθοδήγηση συμμόρφωσης και να συμβάλει στρατηγικά στην άρση εμποδίων εισόδου.

Ένα σύνθετο σύστημα διατάξεις παραγωγής και κυκλοφορίας προϊόντων εν λόγω κλάδου, σήμανση, πιστοποιητικά ποιότητας και ασφάλειας, διαδικασία και κόστος έκδοσής τους, διαπιστευμένα εργαστήρια]

ΣΤ.2 Επιπτώσεις θεσμικού πλαισίου στον ανταγωνισμό

Οι εδώ ρυθμιστικές αρχές περιλαμβάνουν το : Food and Drug Administration (FDA), με αρμοδιότητα, την ασφάλεια τροφίμων και την σήμανση, (labelling) στα εισαγόμενα θαλασσινά, και το National Oceanic and Atmospheric Administration (NOAA), υπηρεσία η οποία μέσω του φορέα της, National Marine Fisheries Service (NMFS), διαχειρίζεται θέματα ρυθμιστικού πλαισίου αλιείας, εισαγωγών, προδιαγραφών βιωσιμότητας και προστασίας θαλάσσιων οικοσυστημάτων.

Επιπλέον, λειτουργούν διατάξεις που αφορούν την ιχνηλασιμότητα, τη βιωσιμότητα της αλιείας, και την προστασία θαλάσσιων θηλαστικών, ειδικά μέσω του Marine Mammal Protection Act (MMPA).

Με διάφορα νομοθετικά και κανονιστικά εργαλεία, επιλύονται θέματα επισήμανσης της χώρας προέλευσης (country of origin labeling), διαδικασία που απαιτείται για εισαγόμενα αγαθά, περιλαμβανομένων και των ιχθυηρών-θαλασσινών, βάσει εδώ τελωνειακής νομοθεσίας.

Ο κατάλογος του FDA, ("Seafood List"), καθορίζει τα αποδεκτά ονόματα ειδών για εμπορική χρήση, με έκαστο ψάρι/θαλασσινό που εισάγεται να πρέπει να είναι σωστά επισήμως αναγραφόμενο και να συμφωνεί με την αποδεκτή market-name, ενώ συχνά προβαίνει σε ενημερώσεις σχετικά με τις απαιτήσεις υγιεινής, ποιότητας, traceability, και πιστοποιήσεων, ιδιαίτερα όσον αφορά εισαγόμενα ή κατεψυγμένα προϊόντα, ή είδη ευαίσθητα στην περιβαλλοντική προστασία.

*****Πρόσφατες πολιτικές- ρυθμίσεις με επίδραση στον κλάδο**

ι.Νέα Εκτελεστική Απόφαση του 2025

Στις 17 Απριλίου 2025, ο Πρόεδρος των ΗΠΑ εξέδωσε την Executive Order 14276, με τίτλο "Restoring American Seafood Competitiveness". Η απόφαση στοχεύει στη στήριξη της εγχώριας αλιείας, στην αναπροσαρμογή των κανονισμών και στην αντιμετώπιση «άδικων ξένων πρακτικών» στο εμπόριο θαλασσινών.

Αφορά: αναθεώρηση περιορισμών, απλοποίηση ρυθμίσεων για domestic fishing & aquaculture, αλλά και αυστηρό έλεγχο στις εισαγωγές — ειδικά όσες προέρχονται από χώρες με αμφισβητούμενες πρακτικές βιωσιμότητας ή μη

συμμόρφωση με περιβαλλοντικά/ιχθυολογικά πρότυπα.ii. Νέα περιοριστικά μέτρα εισαγωγών (2025–2026)

Επίσης, τον Αύγουστο 2025, η NOAA δημοσίευσε αναθεώρηση των διατάξεων του MMPA, όπου αρκετές ξένες αλιευτικές περιοχές κρίθηκαν «μη σύμφωνες» με τα πρότυπα προστασίας θαλάσσιων θηλαστικών και με αποτέλεσμα από 1.1.2026, (έναρξη ισχύος νομοθετήματος), οι εισαγωγές θαλασσινών από αυτές τις περιοχές να απαγορεύονται.

Οι απαγορεύσεις αφορούν συγκεκριμένου κωδικούς προϊόντων, και κάθε εισαγωγέας θα πρέπει να υποβάλει στοιχειοθετημένα πιστοποιητικά προέλευσης και συμμόρφωσης, (Certificate of Admissibility).

iii.Αυξημένοι δασμοί – (“Trade-Policy Shock” 2025)

Σύμφωνα με πρόσφατες αναλυτικές εκθέσεις, οι εισαγωγές θαλασσινών προς τις ΗΠΑ κατέγραψαν μείωση μετά την επιβολή νέων δασμών και φόρων σε πολλές κατηγορίες εισαγόμενων ειδών.

Η αλλαγή αυτή υπογραμμίζει ότι η αγορά γίνεται πιο προστατευτική, γεγονός που καθιστά την είσοδο ευκαιριακών εισαγωγών ιδιαιτέρως δυσχερέστερη: ως εκ τούτου, «outsiders παίκτες» χωρίς ισχυρή συμμόρφωση, πιστοποιήσεις και σαφή τιμολογιακή/ποιοτική στρατηγική.

ΣΤ.2 Επιπτώσεις του θεσμικού πλαισίου & των νέων ρυθμίσεων για εξαγωγείς

Η έμφαση στην ποιότητα, βιωσιμότητα και ιχνηλασιμότητα μπορεί να λειτουργήσει υπέρ των ελληνικών προϊόντων, τα οποία συχνά έχουν καλύτερο περιβαλλοντικό αποτύπωμα και μεσογειακή ταυτότητα — στοιχεία που εκτιμώνται στην αμερικανική αγορά.

Οι νέες ρυθμίσεις προσφέρουν *προβάδισμα* σε προϊόντα που συμμορφώνονται: αν εφαρμόσεις σωστή ιχνηλασιμότητα, πιστοποιήσεις και καλή συσκευασία, μπορείς να ξεχωρίσεις ως προμηθευτής αξιόπιστος και “compliant”.

Το θεσμικό πλαίσιο καθιστά πλέον πιο προβλέψιμο τον ανταγωνισμό: εταιρείες που δεν τηρούν τα πρότυπα αποκλείονται — επομένως η ποιότητα και η συμμόρφωση αποκτούν προστιθέμενη αξία.

Προκλήσεις:

-Με τη νέα νομοθεσία, (MMPA import prohibitions), να δημιουργεί ορατό κανονιστικό ρίσκο, εξαγωγείς που δεν έχουν πλήρη τεκμηρίωση προέλευσης ή πιστοποιήσεις μπορεί να αποκλειστούν.

-Ο αυξημένος δασμός, ή τα δυσανάλογα κόστη εισαγωγής, καθιστούν την τιμολογιακή ανταγωνιστικότητα δύσκολη, ειδικά για προϊόντα με μεσαίο ή χαμηλό περιθώριο κέρδους.

-Οι συνεχείς αλλαγές στο κανονιστικό πλαίσιο (νόμοι, αποφάσεις, list updates) σημαίνουν ότι χρειάζεται συνεχής παρακολούθηση, πράγμα απαιτητικό για εξαγωγείς εκτός ΗΠΑ.

-Ο ισχυρός, πολλές φορές, ασφυκτικός διεθνής, αλλά και εγχώριος ανταγωνισμός

Με βάση τα παραπάνω, πιθανοί τρόποι υπερκέρρασης των εμποδίων περιλαμβάνουν τις ακόλουθες πρακτικές :

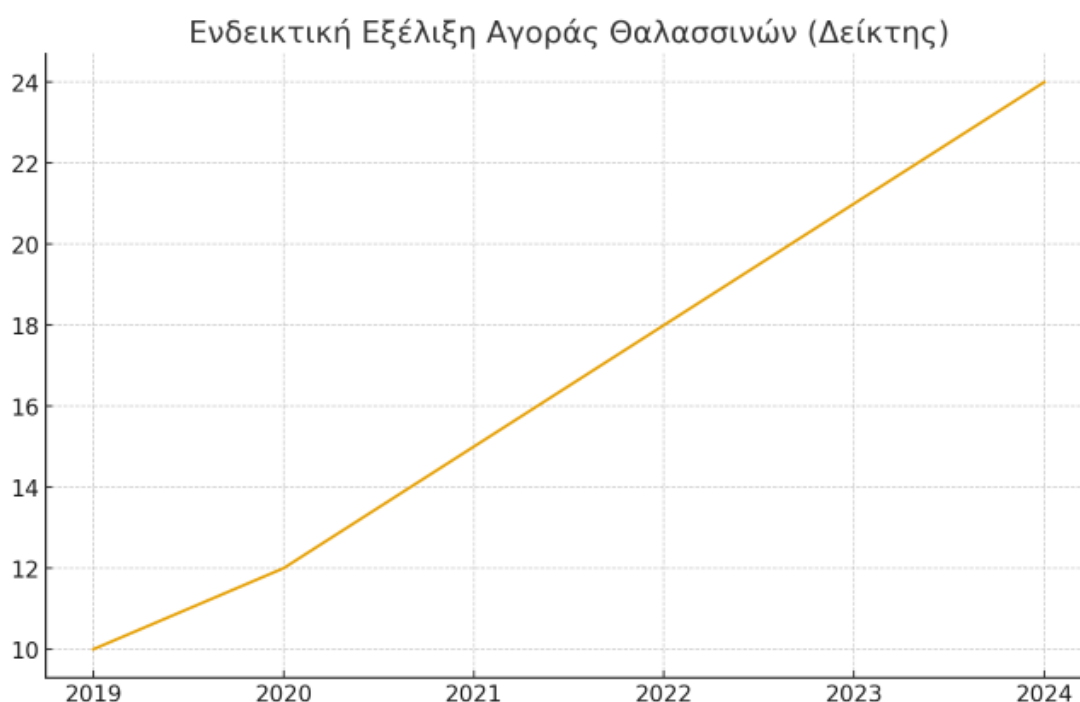
1. Πιστοποίηση και ιχνηλασιμότητα: Προτείνεται να ενταθούν οι προσπάθειες ελληνικών παραγωγών/εξαγωγέων για πιστοποιήσεις βιωσιμότητας (π.χ. MSC, ASC), καθώς και για πλήρη τεκμηρίωση προέλευσης και αλυσίδας εφοδιασμού.

2. Στρατηγική στόχευση σε premium & «compliance-ready» προϊόντα: Η Ελλάδα θα είχε πλεονέκτημα αν τοποθέτησε μεσογειακά ψάρια / μαλάκια ως προϊόντα ποιότητας / βιωσιμότητας προς εξειδικευμένη κατανάλωση.

3. Διαρκής παρακολούθηση του ρυθμιστικού πλαισίου και ευελιξία στην εξαγωγική στρατηγική Δεδομένης της δυναμικής αλλά και της αβεβαιότητας (παραχωρήσεις, νέοι δασμοί, αλλαγές νομοθεσίας), απαιτείται συνεχής παρακολούθηση και διαρκής επαναξιολόγηση στρατηγικής.

Ζ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η πορεία της αγοράς τα τελευταία έτη καταδεικνύει μία σαφή και σταθερή ανοδική πορεία, η οποία υποδηλώνει ένα ευνοϊκό μεσοπρόθεσμο περιβάλλον για την ανάπτυξη νέων εμπορικών συνεργασιών.

Ανωτέρω πίνακας υποδηλώνει σταθερή αυξητική τάση της αγοράς θαλασσινών, η οποία δεν αναστράφηκε ούτε κατά την περίοδο της πανδημίας. Η δυναμική αυτή συνιστά ενθαρρυντικό στοιχείο για τη δυνητική ενίσχυση της ελληνικής παρουσίας στον κλάδο.

2.1 Παράγοντες που επηρεάζουν ζήτηση –προσφορά.

Η μελλοντική πορεία της αγοράς θαλασσινών στις ΗΠΑ επηρεάζεται από ένα σύνθετο πλέγμα παραγόντων, μεταξύ των οποίων ξεχωρίζουν:

- Δημογραφικές μεταβολές, με αύξηση πληθυσμών υψηλής αγοραστικής δύναμης σε αστικά κέντρα
- Αύξηση της διατροφικής συνείδησης και της πρόληψης μέσω της διατροφής
- Άνοδος της βιωσιμότητας ως καταναλωτικής και επενδυτικής αξίας
- Τεχνολογικές εξελίξεις σε ιχνηλασιμότητα, συσκευασία και logistics
- Γεωπολιτικοί και κλιματικοί παράγοντες, που επηρεάζουν τις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού
- Μεταβολές στο κόστος παραγωγής και μεταφοράς, που καθιστούν πιο ελκυστικές ορισμένες πηγές προμήθειας έναντι άλλων
- Η βιομηχανία θαλασσινών εξελίσσεται συνεχώς διαρκείς παρεμβάσεις μαγειρικής και καινοτόμων πιάτων και κύριοι οδηγοί αυτής της ανάπτυξης συνιστούν οι παράμετροι της βιωσιμότητας, το ethical sourcing και η αυξανόμενη δημοτικότητα των πιάτων fusion:

1. Βιώσιμες Πρακτικές

Η βιωσιμότητα έχει γίνει κυρίαρχη δύναμη στη βιομηχανία θαλασσινών. Οι καταναλωτές είναι πιο οικολογικά συνειδητοποιημένοι από ποτέ, οδηγώντας τη ζήτηση για βιώσιμα θαλασσινά. Αναζητήστε πιστοποιήσεις όπως η ετικέτα του Συμβουλίου Θαλάσσιας Διαχείρισης (MSC) για να διασφαλίσετε ότι τα θαλασσινά σας προέρχονται από υπεύθυνα διαχειριζόμενα αλιεύματα. Η υποστήριξη των βιώσιμων θαλασσινών βοηθά στην προστασία των θαλάσσιων οικοσυστημάτων και διασφαλίζει ότι οι μελλοντικές γενιές μπορούν να συνεχίσουν να απολαμβάνουν θαλασσινά.

2. Εξωτικές λιχουδιές

Δοκιμάζοντας εξωτικές λιχουδιές θαλασσινών όπως ο αχινός, το αυτί της θάλασσας και το λιοντάρι, είναι ορισμένα από τα υπο-αξιοποιημένα είδη κερδίζουν έδαφος στην εκλεκτή κουζίνα και την οικιακή μαγειρική. Όχι μόνο προσφέρουν τολμηρές νέες γεύσεις, αλλά παρέχουν επίσης μια βιώσιμη επιλογή μειώνοντας την πίεση στα υπεραλιευμένα είδη όπως ο μπλε τόνος.

3. Fusion μαγειρική, (fusion cuisine)

Η ανάμειξη διαφορετικών γαστρονομικών παραδόσεων είναι μια άλλη τάση που κερδίζει δημοτικότητα. Πιάτα σύντηξης θαλασσινών, όπως burritos σουσι, tacos θαλασσινών και roke bowls εμπνευσμένα από την Ασία, είναι πλέον συνηθισμένα σε εστιατόρια και οικιακές κουζίνες. Αυτή η δημιουργική παραλλαγή των θαλασσινών επιτρέπει στους θαλασσινούς να απολαμβάνουν οικεία υλικά με απροσδόκητους και συναρπαστικούς τρόπους, κάνοντας τα γεύματα νόστιμα και άξια για Instagram. 4. Δείπνο από τη θάλασσα στο τραπέζι

Οι καταναλωτές ενδιαφέρονται όλο και περισσότερο να γνωρίζουν από πού προέρχεται το φαγητό τους. Το δείπνο από τη θάλασσα στο τραπέζι δίνει έμφαση στη διαφάνεια στην προμήθεια, προσφέροντας στους πελάτες μια πλήρη εικόνα για το πού αλιεύτηκαν τα θαλασσινά τους, πώς τα χειρίστηκαν και το ταξίδι τους από τον ωκεανό στο πιάτο. Αυτή η τάση ενθαρρύνει τα εστιατόρια και τις αγορές θαλασσινών να προωθήσουν τη φρεσκάδα και την προέλευση των προϊόντων τους, βελτιώνοντας την εμπειρία φαγητού για τους λάτρεις των θαλασσινών.

Ενώ πάντως εμφανίζονται νέες τάσεις, ορισμένες πρακτικές και προϊόντα χάνουν την εύνοια τους λόγω ανησυχιών για τη βιωσιμότητα, λανθασμένης επισήμανσης και μεταβαλλόμενων προτιμήσεων των καταναλωτών. Επί παραδείγματι:

1. Υπεραλιευμένα είδη

Μία από τις μεγαλύτερες τάσεις "τι δεν υπάρχει" στην αγορά θαλασσινών είναι η μείωση της ζήτησης για υπεραλιευμένα είδη. Οι καταναλωτές αποφεύγουν όλο και περισσότερο είδη όπως ο μπλε τόνος, τα οποία έχουν υπεραλιευτεί σημαντικά. Αντ' αυτού, επιλέγουν πιο βιώσιμες εναλλακτικές λύσεις όπως ο σολομός της Αλάσκας, οι σαρδέλες του Ειρηνικού και τα εκτρεφόμενα οστρακοειδή.

2. Λανθασμένη επισήμανση και θαλασσινά χαμηλής ποιότητας

Το ζήτημα της λανθασμένης επισήμανσης θαλασσινών συνεχίζει να μαστίζει τον κλάδο. Ορισμένοι πωλητές παρουσιάζουν λανθασμένα φθηνότερα ή χαμηλότερης ποιότητας ψάρια ως ποικιλίες υψηλής ποιότητας, οδηγώντας σε δυσπιστία των καταναλωτών. Καθώς η ευαισθητοποίηση σχετικά με αυτό το ζήτημα αυξάνεται, οι καταναλωτές γίνονται πιο απαιτητικοί και επιλέγουν να αγοράζουν θαλασσινά μόνο από αξιόπιστους πωλητές που δίνουν προτεραιότητα στη διαφάνεια και την ακριβή επισήμανση.

3. Υπερβολική συσκευασία

Καθώς όλο και περισσότεροι καταναλωτές πιέζουν για οικολογικές συσκευασίες, η βιομηχανία θαλασσινών καταργεί σταδιακά την υπερβολική συσκευασία. Η πλαστική ρύπανση και τα περιττά απόβλητα αποτελούν σημαντικές ανησυχίες για τους καταναλωτές, οι οποίοι προτιμούν ελάχιστες, βιώσιμες λύσεις συσκευασίας. Οι επιχειρήσεις θαλασσινών που συνεχίζουν να χρησιμοποιούν υπερβολική πλαστική συσκευασία θεωρούνται όλο και περισσότερο ότι δεν έχουν επαφή με τις προτιμήσεις των καταναλωτών

Ζ.2 Προοπτικές ελληνικών προϊόντων

Με βάση τις ανωτέρω εξελίξεις, προκύπτουν ορισμένες κρίσιμες παρατηρήσεις για την ελληνική παρουσία στην αγορά θαλασσινών των ΗΠΑ

Δεδομένου ότι:

α. Τα ελευθέρως αλίευσης ιχθυηρά θεωρούνται βιώσιμη διατροφική επιλογή από το 41% των καταναλωτών.

β. Τα προϊόντα της κατηγορίας θεωρούνται γευστικώς ανώτερα και μπορούν να αποτελέσουν τη βάση πλήθους δημιουργικών συνταγών.

γ. Ήδη πωλούνται ιχθυηρά από τη χώρα μας μεταξύ άλλων στα καταστήματα Boston Fish Market, στην αλυσίδα σουπερμάρκετ Fresh Farms, καθώς και σε επιλεγμένα καταστήματα delicatessen,

δ. Η αγορά ιχθυηρών στις ΗΠΑ εξελίσσεται και υπάρχουν περιθώρια ενίσχυσης της παρουσίας ελληνικών προϊόντων,

ε. Το γεγονός ότι έμφαση πρωτίστως δίδεται στην ποιότητα, την προστασία του περιβάλλοντος, αλλά και στην παρουσίαση μιας πρωτότυπης γευστικής πρότασης,

Τα ελληνικά ιχθυηρά θα μπορούσαν να αποκτήσουν πρόσβαση σε μεσαία και ανώτερα εισοδηματικά στρώματα του αμερικανικού καταναλωτικού κοινού, το οποίο φαίνεται να είναι ανοικτό σε νέες προτάσεις και διατεθειμένο να πληρώσει υψηλότερη τιμή για ένα προϊόν υγιεινό, εύγευστο και βιώσιμο σε μια ευφυή συσκευασία.

Η ζήτηση συνεπώς παραμένει, αλλά μετεξελίσσεται σε "έξυπνότερη" και πιο επιλεκτική: Οι καταναλωτές φαίνονται πρόθυμοι να προσαρμόζουν κανάλια και μορφές κατανάλωσης (online, prepared foods, value-added προϊόντα).

Παράγοντες, όπως η συμμόρφωση σε κανονιστικό πλαίσιο, (compliance), η ιχνηλασιμότητα και η διαφάνεια, αναδεικνύονται σε κεντρικά κριτήρια ανταγωνιστικότητας: ΟΕλληνικές επιχειρήσεις που επιδιώκουν πρόσβαση ή διεύρυνση θέσης στην αγορά ΗΠΑ θα χρειαστεί να επενδύσουν σε συστήματα traceability, πιστοποιήσεις και ψηφιακή τεκμηρίωση.

-Η διαφοροποίηση μέσω ποιότητας και μεσογειακής ταυτότητας ενισχύεται ως στρατηγικό πλεονέκτημα: Σε ένα περιβάλλον αυξημένης τιμής και πίεσης στο κόστος, τα προϊόντα που διαθέτουν ισχυρό αφήγημα "storytelling" (π.χ. ελληνική προέλευση, μεσογειακή διατροφή, βιωσιμότητα) μπορούν να στοχεύσουν premium τμήματα.

-Η ανάγκη για συνεργασία με δομημένους, ψηφιοποιημένους διανομείς και εισαγωγείς: Η επιλογή εταίρων με επαρκή τεχνολογική υποδομή και εμπειρία στη συμμόρφωση με τους νέους κανονισμούς θα είναι κρίσιμη για την ελαχιστοποίηση ρίσκου.

Συνολικά, οι νεότερες τάσεις της περιόδου 2025–2026 επιβεβαιώνουν ότι η αγορά θαλασσινών στις ΗΠΑ παραμένει ελκυστική αλλά και απαιτητική. Η επιτυχής ελληνική παρουσία προϋποθέτει συνδυασμό ποιοτικής διαφοροποίησης, θεσμικής συμμόρφωσης και υιοθέτησης σύγχρονων ψηφιακών εργαλείων κατά μήκος της αλυσίδας αξίας.

Οι παραπάνω τάσεις καθιστούν σαφές ότι το μέλλον της παγκόσμιας αγοράς θαλασσινών δεν θα κριθεί μόνο από την ποσότητα και την τιμή, αλλά κυρίως από την εμπιστοσύνη, τη διαφάνεια και τη διαφοροποίηση του προϊόντος.

Το Γραφείο ΟΕΥ στο Σικάγο, λειτουργώντας ως κόμβος πληροφόρησης, διασύνδεσης και υποστήριξης των ελληνικών εξαγωγικών προσπάθειών, στοχεύει στη διαρκή αναβάθμιση των προσφερόμενων υπηρεσιών και βρίσκεται στο πλευρό του επιχειρηματικού κόσμου για την ενθάρρυνση και προώθηση πρωτοβουλιών προς τις παραπάνω κατευθύνσεις.

Η. ΝΕΟΤΕΡΕΣ ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΤΑΣΕΙΣ

Η.1 Εξέλιξη πωλήσεων και κατανάλωσης το 2025

Το 2025 υπήρξε έτος έντονης μεταβλητότητας για την αγορά θαλασσινών στις Ηνωμένες Πολιτείες, τόσο λόγω μακροοικονομικών πιέσεων (πληθωρισμός, δασμοί, αύξηση κόστους εργασίας και πρώτων υλών), όσο και λόγω αλλαγών στη συμπεριφορά των καταναλωτών.

Στις αρχές του έτους καταγράφηκε σημαντική υποχώρηση της αξίας λιανικών πωλήσεων: τον Φεβρουάριο 2025 οι πωλήσεις θαλασσινών σε λιανική, στις κατηγορίες κατεψυγμένων, νωπών και shelf-stable προϊόντων, μειώθηκαν σε ετήσια βάση κατά 8,5%, 4,7% και 6,2% αντίστοιχα, παράγοντας έναν πρώτο «αρνητικό παλμό» στην αγορά.

Η εικόνα βελτιώθηκε τον Μάρτιο, κυρίως λόγω όψιμης έναρξης της Σαρακοστής (Lent), η οποία ενίσχυσε τις πωλήσεις θαλασσινών στη λιανική. Οι πωλήσεις κατεψυγμένων θαλασσινών αυξήθηκαν κατά 5,1% σε αξία, οι νωπές κατά 1,9% και οι σταθερής αποθήκευσης κατά 4,4%, επιβεβαιώνοντας τη σημασία των εποχικών-θρησκευτικών παραγόντων για τη ζήτηση.

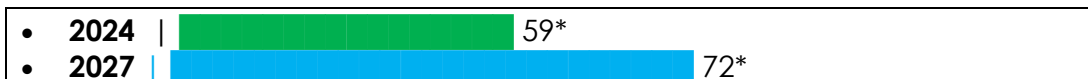
Κατά τη θερινή περίοδο, η αγορά συνέχισε να κινείται σε κλίμα αβεβαιότητας λόγω των δασμών, των αυξημένων τιμών και της γενικότερης οικονομικής ανασφάλειας. Παρά ταύτα, τον Αύγουστο 2025 σημειώθηκε μικρή ανάκαμψη στη λιανική: οι πωλήσεις νωπών θαλασσινών αυξήθηκαν κατά 0,8% σε αξία (με ιδιαίτερα καλή επίδοση στα finfish), ενώ οι κατεψυγμένες και οι shelf-stable κατηγορίες παρουσίασαν άνοδο 1,2% και 0,7% αντίστοιχα. Όλες οι κατηγορίες, ωστόσο, επηρεάστηκαν από αυξήσεις τιμών (2,6% στα νωπά, 4,4% στα κατεψυγμένα και 3,4% στα shelf-stable).

Γενικό συμπέρασμα για το 2025:

- Η ζήτηση παραμένει ανθεκτική, αλλά υπό πίεση από το αυξανόμενο κόστος.

- Οι περίοδοι θρησκευτικής νηστείας, εξακολουθούν να παίζουν καθοριστικό ρόλο.
- Η αξία των πωλήσεων διατηρείται, αλλά συχνά λόγω υψηλότερων τιμών και όχι αυξημένων όγκων.

Με βάση την υφιστάμενη πορεία και τις αυξανόμενες απαιτήσεις της αγοράς των ΗΠΑ για προϊόντα *traceability*, βιωσιμότητας και *premium* ποιότητας, δραματική αλλαγή του δασμολογικού τοπίου, κλπ), θεωρούμε ότι εμφανίζεται σημαντικό περιθώριο περαιτέρω διείσδυσης ελληνικών προϊόντων, ιδίως σε τμήματα υψηλής αξίας (*fresh/chilled finfish*) και σε κανάλια λιανικής/εστίασης που αναζητούν προέλευση, σταθερότητα και τεκμηριωμένη ποιότητα.

Δεν θα ήταν υπερβολικό να προβούμε σε μια καταρχήν εκτίμηση-προβολή για το 2027, η οποία θα μπορούσε να υποστηρίξει μια αύξηση της τάξεως του 4%, πράγμα ρεαλιστικό και με τις παραδοχές που αναφέραμε παραπάνω.

Η.2 Καταναλωτικοί προβληματισμοί, δασμοί και μετατόπιση καναλιών

Το 2025 χαρακτηρίστηκε από υψηλή καταναλωτική ανησυχία. Στις αρχές Σεπτεμβρίου, το 57% των καταναλωτών δήλωνε «πολύ» ή «εξαιρετικά» ανήσυχο για τον αντίκτυπο των δασμών στις διεθνείς τιμές τροφίμων, ενώ οι τρεις κορυφαίες ανησυχίες των νοικοκυριών το φθινόπωρο ήταν η κατάσταση της αμερικανικής οικονομίας, ο πληθωρισμός και οι αυξανόμενες τιμές τροφίμων.

Την ίδια στιγμή, η μετατόπιση προς τα online κανάλια ενισχύθηκε: τον Σεπτέμβριο 2025 οι διαδικτυακές αγορές τροφίμων στις ΗΠΑ ανήλθαν σε 12,5 δισ. δολάρια, σημειώνοντας αύξηση 31% σε σχέση με τον Σεπτέμβριο 2024 – ένα από τα υψηλότερα επίπεδα μετά την περίοδο της πανδημίας.

Στον χώρο της εστίασης, οι επιχειρήσεις αντιμετώπισαν ταυτόχρονη πίεση από το κόστος εργασίας, τις πρώτες ύλες και τους δασμούς:

-πάνω από 85% των επαγγελματιών τροφίμων & ποτών δήλωσαν ότι τα εργασιακά ζητήματα επηρεάζουν αρνητικά τη λειτουργία τους,

-το 38% χαρακτήρισε τη στελέχωση (προσλήψεις, διατήρηση, εκπαίδευση) ως σημαντικότερη πρόκληση,

-60% των εστιατορίων ανέφεραν ότι επηρεάζονται άμεσα από δασμούς,

-76% επεσήμαναν ότι το κόστος των συστατικών αποτελεί «μεγάλη απειλή» για την κερδοφορία.

Παρά τις πιέσεις, η κατανάλωση στα εστιατόρια δεν κατέρρευσε, αλλά παρατηρήθηκε ενίσχυση της υποκατάστασης από έτοιμα γεύματα λιανικής: το ποσοστό των καταναλωτών που επιλέγουν έτοιμα γεύματα (*prepared meals*) από τα *supermarket* αυξήθηκε από 12% το 2017 σε 28% το 2025, γεγονός που

επηρεάζει θετικά και τα τμήματα διάθεσης θαλασσινών σε μορφή deli/prepared foods.

Κεντρικό συμπέρασμα του απολογισμού 2025 είναι ότι οι προμηθευτές θαλασσινών που δραστηριοποιούνται στη Βόρεια Αμερική στρέφονται μαζικά προς την ψηφιοποίηση, τα συστήματα ιχνηλασιμότητας και την αυτοματοποίηση των διαδικασιών, με εστίαση στα ακόλουθα:

- Συστήματα διαχείρισης δεδομένων και αποθεμάτων (data/inventory management),
- Εργαλεία συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις FSMA (Food Safety Modernization Act), ενόψει πλήρους εφαρμογής νέων κανόνων ιχνηλασιμότητας έως το 2028,
- Λύσεις λογισμικού (ERP, traceability modules) που επιτρέπουν παρακολούθηση ανά παλέτα, κιβώτιο ή παρτίδα,
- Δυνατότητα άμεσης παραγωγής reports σε περίπτωση ανάκλησης προϊόντος (recall),
- Αυτοματοποίηση παραγγελιών, τιμολόγησης, κοστολόγησης και διαχείρισης πελατών/προμηθευτών.

Οι επιχειρήσουν που καθυστερούν να υιοθετήσουν τέτοια συστήματα αναμένεται να αντιμετωπίσουν:

- λειτουργική αναποτελεσματικότητα,
- αυξανόμενα συνδεδεμένα κόστη,
- μειονέκτημα-δομική αδυναμία, έναντι ανταγωνιστών που ήδη κάνουν χρήση ολοκληρωμένων ψηφιακών εργαλείων

Η αυτοματοποίηση δεν αντιμετωπίζεται πλέον ως «πολυτέλεια», αλλά ως προϋπόθεση επιβίωσης σε μια αγορά όπου οι αγοραστές (λιανική, HoReCa, διανομείς) απαιτούν πλήρη διαφάνεια, ιχνηλασιμότητα και άμεση πρόσβαση σε αξιόπιστα δεδομένα.

Αντί Επιλόγου

Πρωταρχικός στόχος της παρούσας κλαδικής μελέτης ήταν να αναδείξει τη στρατηγική σημασία της αμερικανικής αγοράς ιχθυηρών/θαλασσινών και τις ιδιαίτερες δυναμικές που τη χαρακτηρίζουν στην παρούσα συγκυρία.:

Η σταθερή αύξηση της ζήτησης, η υψηλή εξάρτηση των Ηνωμένων Πολιτειών από εισαγωγές και η μετατόπιση των καταναλωτικών προτύπων προς πιο υγιεινές και βιώσιμες διατροφικές επιλογές συνιστούν ένα ευνοϊκό και ταυτόχρονα απαιτητικό περιβάλλον για τη διείσδυση νέων ή λιγότερο εδραιωμένων προμηθευτικών προελεύσεων, όπως η ελληνική.

Η Ελλάδα, διαθέτοντας ποιοτική παραγωγή, μακρά θαλάσσια παράδοση και ένα ισχυρό διεθνές αφήγημα συνδεδεμένο με τη μεσογειακή διατροφή και τον τρόπο ζωής, έχει τη δυνατότητα να τοποθετηθεί στρατηγικά σε επιλεγμένα τμήματα της αγοράς προστιθέμενης αξίας. Η επιτυχία της προσπάθειας αυτής δεν εξαρτάται από τη μαζική παραγωγή, αλλά από τη συνεκτική προβολή της

ποιότητας, της αυθεντικότητας και της βιωσιμότητας των ελληνικών θαλασσινών προϊόντων.

Η ενίσχυση της ελληνικής παρουσίας στην αγορά των Ηνωμένων Πολιτειών προϋποθέτει συντονισμό ενεργειών μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών φορέων, αξιοποίηση των εργαλείων της οικονομικής διπλωματίας και στοχευμένη υποστήριξη της εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας. Στο πλαίσιο αυτό, το Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων της Ελλάδας στο Σικάγο, σε συνεργασία με τα λοιπά Γραφεία ΟΕΥ στις ΗΠΑ, μεριμνούν για τη να την πληροφόρηση, διασύνδεση και υποστήριξη των ελληνικών επιχειρήσεων, συμβάλλοντας ουσιαστικά στη χαρτογράφηση ευκαιριών, στη δημιουργία συνεργειών και στην ενίσχυση της ελληνικής παρουσίας στον αγροδιατροφικό τομέα.

Η συγκεκριμένη μελέτη εκπονήθηκε προκειμένου, να αποτελέσει, μεταξύ άλλων εργαλείο αναφοράς και βάσης για περαιτέρω σχεδιασμό, τόσο σε επίπεδο πολιτικής όσο και πρακτικής εφαρμογής, στο πλαίσιο της ευρύτερης εθνικής στρατηγικής για την ενίσχυση της εξαγωγικής δραστηριότητας και της διεθνούς εικόνας της χώρας στον τομέα των τροφίμων και ειδικότερα, των ιχθυηρών και θαλασσινών προϊόντων.

../..

Αναστασία Ζωγράφου

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ι. Πηγές

1. UN COMTRADE (United Nations International Trade Statistics Database)
2. Trading Economics
3. NOAA Fisheries (National Oceanic and Atmospheric Administration) και USDA – Economic Research Service (ERS) για την αποτύπωση του συνολικού μεγέθους της αμερικανικής αγοράς θαλασσινών και τη διαχρονική εξέλιξη των εισαγωγών/εξαγωγών των ΗΠΑ.
4. FAO – Fisheries and Aquaculture Division για τα στοιχεία που αφορούν τις συνολικές εξαγωγές ελληνικών αλιευμάτων και υδατοκαλλιεργειών σε παγκόσμιο επίπεδο.
5. Eurostat και ελληνικές στατιστικές βάσεις δεδομένων όπου απαιτείται συμπληρωματική τεκμηρίωση
6. ELSTAT
7. ΣΕΒΕ
8. SEAFOOD SOURCE NEWS

Τα γραφήματα της παρούσας μελέτης αποτελούν συνθετικές απεικονίσεις βασισμένες σε διεθνείς πραγματολογικές πηγές (NOAA, FAO, SeafoodSource, Circana, UN Comtrade, Trading Economics). Η οπτικοποίηση πραγματοποιήθηκε από το Γραφείο ΟΕΥ Σικάγου.

ΙΙ. Ερμηνεία Δεδομένων/ Περιορισμοί

Κατά την ανάλυση των στατιστικών στοιχείων ελήφθησαν υπόψη οι εξής παράγοντες:

-Οι συνολικές εισαγωγές θαλασσινών των ΗΠΑ περιλαμβάνουν μεγάλο εύρος προϊόντων και βαθμίδων επεξεργασίας· η απεικόνιση ανά κωδικό HS επιτρέπει στοχευμένη ανάλυση, αλλά ενδέχεται να μην καταγράφει πλήρως τις ενδοκατηγοριακές διαφοροποιήσεις.

-Η ταξινόμηση των προϊόντων με βάση το HS πραγματοποιείται κατά δήλωση τελωνειακών αρχών και ενδέχεται να υπόκειται σε μικρές διακυμάνσεις από έτος σε έτος.

-Τα στοιχεία που αφορούν την αξία των ελληνικών εξαγωγών ενδέχεται να διαφοροποιούνται ελαφρώς μεταξύ UN COMTRADE, FAO και Eurostat λόγω των διαφορετικών μεθοδολογιών καταγραφής.

Ωστόσο, οι βασικές τάσεις και τα ποιοτικά συμπεράσματα δεν επηρεάζονται, και το σύνολο των πηγών συγκλίνει στην εικόνα ότι:

-η αγορά των ΗΠΑ αποτελεί έναν από τους μεγαλύτερους εισαγωγείς θαλασσινών παγκοσμίως,

-η ελληνική παρουσία είναι μικρή αλλά διακριτή και αναπτυσσόμενη,ⁱ

-Τέλος, υπάρχει σαφές περιθώριο διεύρυνσης της διμερούς εμπορικής σχέσης σε προϊόντα μεσογειακής ταυτότητας και υψηλής ποιότητας.

III. Χρήση & Περιορισμοί της Μελέτης

Η μελέτη αποσκοπεί στη στήριξη:

-των ελληνικών φορέων οικονομικής διπλωματίας,

-των εξαγωγικών επιχειρήσεων,

-και των αρμόδιων υπηρεσιών του ΥΠΕΞ και των Υπουργείων Ανάπτυξης και Αγροτικής Ανάπτυξης.

Δεν αντικαθιστά επίσημες τελωνειακές αναφορές, αποτυπώνει ωστόσο με επαρκή αξιοπιστία τη διαθέσιμη εικόνα της αγοράς ως στοιχείο συνεκτίμησης δεδομένων προς βελτιστοποίηση στη διαμόρφωση ενός οδικού χάρτη στρατηγικών κατευθύνσεων στο μηχανισμό λήψης αποφάσεων.